

Ο "ΚΟΣΜΟΣ" ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΣΕ ΣΥΝΕΧΕΙΕΣ (ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ) ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ Κας ΜΑΙΡΗΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΑΝΟΙΧΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

# Τα Ελευσίνια Μυστήρια

Της ΜΑΙΡΗΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

**Α' ΜΕΡΟΣ (ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ)**



## Η Μύηση

Γεννιέται το ερώτημα. Τι γινόταν κατά την διάρκεια των τελετών και ιδίως κατά τις μυστηριώδεις 9 νύχτες. Δηλαδή ποιά ήταν το τυπικό των ιερών οργίων, όπως ονομάζονταν τα Μεγάλα Μυστήρια;

Δυστυχώς γύρω από το ουσιώδες αυτό σημείο, ελάχιστα γνωρίζουμε, γιατί οι μύστες τηρούσαν απόλυτη μυστικότητα. Σε κείνον δε που παραβίαζε τα απόρρητα επιβάλλοντο αυστηρές κυρώσεις. Έτσι όπως αναφέρει ο Θουκυδίδης, ο Αλκιβιάδης που θέλησε να "παραδώσει" τα μυστήρια κατεδικάστηκε "ερίμην" σε θάνατο. Ο δε Αισχύλος κατηγορήθηκε και κινδύνεψε να θανατωθεί, επειδή στις τραγωδίες του αποκάλυψε απόρρητα των μυστηρίων. Πάντως από τις υπάρχουσες "ενδείξεις" οι κυριότεροι τυποί των μυστηρίων ήταν Ιεροπραξίτες, τις οποίες παρακολουθούσαν με κατανύξη οι μουσόμενοι, άκουγαν λέξεις μυστηριώδεις, "ρήσεις" μυστικές, μάθαιναν τύπους συμβολικούς και κατήχοντο με θρησκευτική και απόλυτη σιωπή, με τύπους και δραματικές παραστάσεις που συμβόλιζαν την αρπαγή της κόρης, το γάμο της με το Πλούτωνα, το γυρισμό της στη γη και την επιστροφή της Δημητρας στον Όλυμπο.

Κατόπιν οι μύστες ορκίζονταν. Φαίνεται πως οι όρκοι ήταν ανάλογα με τον βαθμό μνήσεως του καθενός. Ο όρκος των απλών Μνήσεων, ο λεγόμενος Ορφικός ήταν ο εξής: "Σε εξορκίζω στον ουρανό που είναι έργο μεγάλου σοφού, σε εξορκίζω στη φωνή του μεγάλου πατέρα που ελάλησε για πρώτη φορά, όταν όλο τον κόσμο τον εστήριξε στις βουλές του."

Ο δε όρκος των ανωτέρων βαθμών ήταν "Σε εξορκίζω στο γενήτορα των αθανάτων, τον αιώνιο, στο πύρ και το ύδωρ, τη γη και τον ουρανό, τη σελήνη και τον μέγα δημιουργό του φωτός και στη σκοτεινή νύχτα."

Τέλος, η όλη διδασκαλία του μεμνημένου στα μυστήρια έληγε με τις λέξεις "Παξ - Κονξ" που η πιθανότερη εξήγηση είναι "Είθε να εκπληρωθούν οι πόθοι σου. Η κρίσις έγινε Τετέλε-

σαι." Και ο Ιεροφάντης - ο πρώτος Ιερέας του ναού - απέλυε τον μεμνημένον με τα λόγια "Πορεύου εις την οδόν της δικαιοσύνης. Λάτρευε τον δημιουργό του παντός, είναι άναρχος, ατελεύτητος και ακατάληπτος. Αυτή είναι η αλήθεια την οποίαν η καθαρή και αγιασμένη ψυχή μπορεί να πλησιάσει και να ατενίσει."

## Η βαθύτερη σημασία των Ελευσινίων Μυστηρίων

Τα μυστήρια της αρχαιότητας και ιδιαίτερα τα Ελευσίνια, είχαν αναμφισβήτητα, τεράστια επίδραση στον ψυχικό εξευγενισμό της ανθρωπότητας και την απολύτρωση αυτής, από τα πάθη της καθημερινής ζωής.

Οι ιερείς της Ελευσίνας δίδασκαν πάντοτε την μεγάλη μυσταγωγική, την οποίαν κατείχαν από την Αίγυπτο, αλλά στο πέρασμα των αιώνων, περιέπλεξαν στην διδασκαλία αυτή και τα θέλητρα μιας πλαστικής και γοητευτικής μυθολογίας. Δηλαδή εκμεταλλεύτηκαν το δέλεαρ των αισθήσεων, την πομπή των τελετών, την γοητεία της τέχνης, για να παρακινήσουν την ψυχή προς μια καλύτερη ζωή και να ωθήσουν το πνεύμα προς την κατανόηση των Θείων αληθειών.

Η διδασκαλία αυτή αποτελούσε το υψηλότερο μέρος της θρησκείας των αρχαίων ή καλύτερα την αληθινή θρησκεία της ανεπτυγμένης μερίδας της ελληνικής κοινωνίας.

Ο Έρνεστ Ρενάν λέει: "Τα ελευσίνια μυστήρια αποτελούσαν πράγματι ουσιώδες μέρος της αρχαίας θρησκείας των Ελλήνων. Αυτά ασκούσαν θαυμάσιο θέλητρο και σπουδαία ηθική επίδραση στις ψυχές των ανθρω-

πων". Ο δε Γάλλος αρχαιολόγος Diehl λέει ότι "Η μεγάλη αρετή των Μυστηρίων της Ελευσίνας, συνίστατο στο ότι σ'αυτά εδιδάσκετο η πίστη σ'ένα Θεό πρώτα, έπειτα δε στο υψηλό της αθανασίας της ψυχής δόγμα, και στην μακαριότητα της αιωνίου ζωής, εξαρτωμένης από όρους ευσέβειας, καθαριότητας και δικαιοσύνης στην παρούσα ζωή" και προσθέτει: "Γι'αυτό τίποτε δεν εξισούται με το βαθύ σεβασμό τον οποίον τα σπουδαιότερα πνεύματα της αρχαιότητας, φιλόσοφοι, πολιτικοί, ιστορικοί και ποιητές έτρεφαν προς τα Ελευσίνια Μυστήρια. Από τον Πίνδαρο μέχρι τον Πλάτωνα, από τον Ισοκράτη μέχρι τον Κικέρωνα, όλοι ομόφωνα αναγνωρίζουν πόσο βαθύτατα επιδρούν στην ανθρώπινη ψυχή."

Ο Πίνδαρος λέει: "Ευτυχής είναι εκείνος που είδε τα Ελευσίνια Μυστήρια, διότι γνωρίζει το τέλος του βίου του και την υπό του Θεού δοθείσαν στον άνθρωπο αρχή".

Ο μέγας Πλάτων αποκαλεί τους ιδρυτές των Ελευσινίων Μυστηρίων έξοχα πνεύματα και θείους άνδρες.

Επειδή δε, πίστευαν ότι μόνο οι μεμνημένοι θα κέρδιζαν την μετά θάνατο μακαριότητα, γι'αυτό πολλοί Έλληνες πήγαιναν στην Ελευσίνα και ζητούσαν να μνηθούν. Ακόμη και πολλοί Ρωμαίοι μεγιστάνες και ευγενείς ερχόνταν στην Αθήνα να σπουδάσουν φιλοσοφία και να μνηθούν όπως ο Αυτοκράτωρ Αδριανός, ο Μάρκος Αυρήλιος και άλλοι.

Εκτός από τα περί αθανασίας της ψυχής δόγμα, ανέπτυσαν και το δόγμα της μέλουσας κρίσεως και ανταποδόσεως, εξαρτωμένης από τις πρά-

ξεις του παρόντος βίου. Μετά την γνώση του ενός και μόνου Θεού οι μεμνημένοι, εδιδάσκονταν τις αφηρημένες ιδέες της μεταφυσικής. Έτσι η διδασκόμενη στα Ελευσίνια Μυστήρια απορρήτως αληθινή θρησκεία, η οποία ανύψωσε τον μύστη μέχρι του θρόνου του Υπερτάτου Όντος, συνετέλεσε στην απαράμιλλο εξέταση του Ελληνικού πνεύματος και εμόρφωσε τους μεγάλους άνδρες της αρχαίας Ελλάδας.

Δεν πρέπει βέβαια να νομισθεί ότι όλες οι μεγάλες και οι υψηλές αλήθειες αποκαλύπτονταν σε όλους τους μεμνημένους ή ότι όλοι οι προσερχόμενοι στα Μυστήρια ήσαν ή γινόταν άγιοι. Ο Πλάτων και ο Φαίδων λέει: "Οι λαμβάνοντες μέρος στις τελετές είναι πολλοί αλλά οι μεμνημένοι είναι ολίγοι".

Αυτό είναι όμοιο με το του Ευαγγελίου "Πολλοί μεν εισί κλητοί, ολίγοι δε εκλεκτοί. Εναί δε εκλεκτοί οι κατ'επίγνωση παραδεχόμενοι την Πίστη και εις όλο τους τον βίο ενάρετοι". Την αλήθεια αυτή εκήρυξε αργότερα και ο Χριστός.

Όσοι έχουν επισκευθεί τα ερείπια του ιερού της Ελευσίνας θα έχουν δει αρκετά ευρήματα από ανασκαφές οι οποίες άρχισαν επί τουρκοκρατίας το 1811 από την ευρωπαϊκή αρχαιόφιλο εταιρεία των Dilettanti. Επίσης το 1860 από τον Γάλλο Lemornan και τέλος το 1882 από την Ελληνική αρχαιολογική εταιρεία, υπό την διεύθυνση του Αρχαιολόγου Δ. Φίλιου και αργότερα συνεχίστηκαν από τον αρχαιολόγο Ανδ. Σκιά.

ΤΕΛΟΣ



Έβελυν Τσαβάλας  
0413 989 007



PLATINUM  
choice  
HOME LOANS

## HOME LOANS

ΘΕΛΕΤΕ ΔΑΝΕΙΟ; Τα λόγια είναι περιπά  
Ελάτε να τα πούμε από κοντά!!!

102 Silver St., Marrickville • Τηλ: 9554 7730



Σταύρος Οικονομίδης  
0408 171 417